

Lemminkäinen Infra Oy
Salmisaarenaukio 2
00180 Helsinki

Vekko Oy
Rantapolku 13
00330 Helsinki

Viite
Arviointiselostus 6.4.2010

**LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA,
KIVIAINESTEN OTTO SIPOON LINNANPELLON KYLÄSSÄ TILOILLA
HONKALA II RN:O 28:1 JA MATTILA II RN:O 30:0**

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Lemminkäinen Infra Oy ja Vekko Oy ovat 15.7.2010 saattaneet vireille kiviainesten ottotoimintaa Sipoon Linnanpellon kylässä koskevan ympäristövaikutusten arviointiselostuksen.

Arviointiselostus

Arviointiselostus on hankkeesta vastaavan laatima asiakirja, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista. Arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella hankkeesta vastaava voi hakea tarvittavia lupia hankkeen toteuttamiselle.

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaavat ovat Lemminkäinen Infra Oy, josta hankkeen yhteyshenkilöinä ovat Pekka Uusivirta ja Lasse Vilhunen ja Vekko Oy, josta yhteyshenkilönä on Reijo Savia. Konsulttina arviointiselostuksen laadinnassa on Insinööritoimisto Erkki Matilainen Oy, josta yhteyshenkilönä on Erkki Matilainen.

Uudenmaan ympäristökeskus on toiminut 31.12.2009 saakka arviointimenettelyssä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki 468/1994, muutos 458/2006) mukaisena yhteysviranomaisena. Aluehallinnon muutoksen myötä Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus (Uudenmaan ELY-keskus) on 1.1.2010 alkaen yhteysviranomainen. Arviointimenettelyn yhteyshenkilönä Uudenmaan ELY-

Maksu hankkeesta vastaavalle 8300 €. Maksuperusteet lausunnon liitteinä.

keskuksessa, ympäristö- ja luonnonvarat vastuualueella on hydrogeologi Timo Kinnunen (Laki elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksista 3 §, 1 mom. 10 kohta sekä asetus elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksista 2 § 1 mom. 3 kohta ja 3 § 1 mom. 1 kohta).

Hanketausta ja hankkeen kuvaus

Lemminkäinen Infra Oy ja Vekkox Oy suunnittelevat kiviaineksen ottoa Sipoon Linnanpellon kylässä tiloilla Honkala II RN:o 28:1 ja Mattila II RN:o 30:0. Suunnittelualue sijaitsee vajaan 10 kilometrin etäisyydellä Nikkilästä koilliseen, lähellä Pornaisten kunnan rajaa. Vierekkäisillä tiloilla sijaitsevien ottoalueiden pinta-alat ovat 10,2 ha ja 11,6 ha.

Sipoon kuntaan jätettyjen ottosuunnitelmien ja ottolupahakemusten mukaiset suunniteltavat ottamismäärät ovat 1,8 milj. m³ltr ja 1,7 m³ltr. Alustavan arvion mukaan louhintataso tulee olemaan tasovälillä +40...+50. Suunniteltu ottoaika on 10 vuotta. Lisäksi alueelle voidaan tuoda lähiseudun rakennustyömailta puhtaita ylijäämämaita joko murskattavaksi tai käytettäväksi maastonmuotoiluun. Murskattu kiviaines välivarastoidaan alueella ennen kuljettamista käyttökohteisiin rakennustoimintaan.

Uudenmaan ympäristökeskus teki päätöksen arviointimenettelyn soveltamisesta alueelle 11.12.2008.

Hankkeen vaihtoehdot

Vaihtoehto 0: Maanottoa ei tapahdu

Vaihtoehto 1: Maanotto pohjaveden pinnan yläpuolella, tasolle +50 saakka.

Vaihtoehto 2: Maanotto 1-vaiheen jälkeen myös pohjaveden pinnan alapuolelta, tasolle +40 saakka.

Hankkeen YVA-menettelyn tarve

Hankkeen YVA-menettelyn tarve määräytyy YVA-asetuksen 6 § hankeluettelon kohdan 2 b perusteella.

Kohdan 2 b mukaan YVA-menettelyä sovelletaan kun kiven, soran tai hiekan otettava ainesmäärä on vähintään 200 000 m³ltr vuodessa.

Lisäksi YVA-asetuksen hankeluettelon kohdan 11 b mukaan YVA-menettelyä sovelletaan muiden kuin ongelmajätteiden polttolaitoksiin ja fysikaalis-kemiallisiin käsittelylaitoksiin joiden mitoitus on enemmän kuin 100 tonnia jätettä vuorokaudessa. Mm. ylijäämälouheen vastaanotto-toiminta on määritelty jätteen käsittelyksi.

Asiaan liittyvät muut hankkeet

Hanke ei suoranaisesti liity muihin hankealueen läheisyydessä toteutettavana oleviin hankkeisiin.

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Toiminta vaatii maa-ainestenottoluvan Sipoon kunnalta sekä ympäristöluvan Sipoon kunnalta tai Etelä-Suomen aluehallintovirastolta (AVI).

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) ja -asetuksen (895/1999) mukaiset kivenoton ja kiviaineksen jalostustoiminnan infrastruktuurin rakentamiseen tarvittavat rakennus- tai toimenpideluvat käsittelee kunnan rakennusvalvontaviranomainen.

Kiviainesten ottamistoiminnan yhteydessä muodostuvalle kaivannaisjätteelle on laadittava kaivannaisjätteitä koskevan Valtioneuvoston asetuksen (379/2008) mukainen jätehuoltosuunnitelma, joka liitetään ympäristölupahakemukseen.

Mikäli toiminta aiheuttaa vesilain 18 § mukaisia muutoksia pohjaveden laatuun tai määrään, tarvitaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston myöntämä vesilain mukainen lupa.

Toiminnan sijoittamisessa on otettava huomioon oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu alueen käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset.

Mikäli hankealueelta havaitaan merkkejä mahdollisista muinaismuistolain (295/1963) mukaisista muinaismuistoista, tulee asiasta olla yhteydessä Museovirastoon.

Valtioneuvosto on antanut 16.9.2010 asetuksen kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010).

2. ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiselostuksen vireilläolosta on ilmoitettu Uusimaassa 2.8.2010, Sipoon Sanomissa 5.8.2010, Borgåbladetissa 3.8.2010 ja Vartti-Itä-Uusimaassa 2.8.2010.

Arviointiselostus on kuulutettu 2.8.2010 - 30.9.2010 välisenä aikana Sipoon ja Pornaisten kuntien ilmoitustauluilla. Arviointiselostus on ollut nähtävillä 2.8.2010 - 30.9.2010 Sipoon kuntalassa, Sipoon pääkirjastossa, Pornaisten kunnantalolla ja Pornaisten kunnankirjastossa. Arviointiselostuksesta järjestettiin esittelytilaisuus yleisölle 7.9.2010 Widegårdissa (Pohjois-Paippisen urheiluseuran talo).

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Yhteysviranomainen on pyytänyt arviointiselostuksesta lausunnot Siipoon kunnanhallitukselta, Pornaisten kunnanhallitukselta, Etelä-Suomen aluehallintovirastolta, Itä-Uudenmaan liitolta ja Uudenmaan liitolta. Uudenmaan liitto ei antanut lausuntoa.

Arviointiselostuksesta toimitettiin yhteysviranomaiselle neljä mielipidetä.

Lausunnot

Lausunnoissa tuli esille mm. seuraavia seikkoja:

Ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä ei ole selvitetty lähialueen talousvesikaivoja riittävällä tarkkuudella eikä hankkeen vaikutuksia niiden veden laatuun ja määrään. Arvioinnin tarkentamista ympäristölupavaiheessa pidetään välttämättömänä, koska lähialueen kiinteistöjen vesihuolto perustuu omiin vesikaivoihin. YVA-menettelyn aikana on tullut esille, että ottoalueen lähelle rakennetuissa uusissa asuinrakennuksissa on maalämpökaivoja ja puhdas vesi otetaan porakaivoista. Kiviainesten oton vaikutuksia maalämpökaivoihin tulee arvioida maa-aineslupia ja ympäristölupia haettaessa. Seurantaan tulee valita myös vaikutusten arvioinnin kannalta edustavia talousvesikaivoja.

Arviointiselostuksessa on vähätelty kivenlouhinnan vaikutuksia pohjaveeseen, jos vaihtoehto 2, kiviaineksen otto pohjavesitason alapuolelta, toteutetaan. Pidetään hyvin todennäköisenä, että jos ottotoiminta toteutetaan vaihtoehdon 2 mukaisesti, kiviainesten otto vaatii vesilain mukaisen luvan.

Ottoalueelta tulevien pintavesien vaikutusten vähäisyys Takamosan suoalueen ja Taviskärin pellon laskuojan veden laatuun kyseenalaistettiin. Selostuksessa esitetyt pinta- ja pohjavesitarkkailut rajoittuvat vain ottoalueen länsi- ja luoteispuolelle. Pintavesien tarkkailua ei ole suoritettu eikä esitetty ottoalueen itäpuolella (Pornaisten suuntaan), jonne kuitenkin kiinteistön RN:o 30:0 pintavedet valuvat luontaisesti.

Arviointiselostuksessa ei riittävän selkeästi tuoda esille kiviaineksen kuljetuskaluston aiheuttamia vaikutuksia Brusaksentien kunnossapitoon. Selostuksessa painotetaan, että liikenne kiviainesten ottoalueelta suuntautuu lähinnä pohjoiseen ja vain murto-osa etelään. Vaikka vain murto-osa kuljetuksista suuntautuu etelään, aiheuttaa lisääntyvä liikenne ongelmia tieturvallisuudessa, koska tie on kapea ja mutkainen. Kiviaineksen kuljetusten vaikutukset Brusaksentien etelään suuntautuvan liikenteen osalta olisi pitänyt tutkia tarkemmin.

Arviointiselostuksessa ei ole riittävän tarkasti ja havainnollisesti esitetty toiminnasta aiheutuvan melun leviämistä ympäristöön ja melulle häiriin-

tyvien kohteiden sijaintia ja arvioitua melutasoa näissä kohteissa. Näiden selvittämistä pidetään tärkeänä ympäristölupavaiheessa. Meluhaittaa arvioitaessa tulee selvittää myös häiriintyviin kohteisiin kohdistuva kokonaismelutaso. Edellä mainittujen selvitysten jälkeen tulee ympäristöluvassa tarvittaessa edellyttää seurantamittauksia, joilla voidaan varmistaa meluntorjuntatoimenpiteiden onnistuminen.

Pölyn mittausta epäedullisimpana ajankohtana lähimmästä häiriintyvistä kohteesta pidettiin tarpeellisena, jotta voidaan varmistua riittävästä pölyntorjunnasta. Ympäristöluvasta tulee pyytää lausunto Sipoon ja Pornaisten kunnan terveydensuojeluviranomaisilta, jotka mm. valvovat talousvetenä käytettävän veden laatua ja joilla on paikallinen asiantuntemus hankkeen vaikutusalueen terveydellisistä olosuhteista.

Lausunnoissa todetaan lisäksi, että arvioitavana olevat hankkeet sijoittuvat alueelle, joka soveltuu kiviaineksen ottoon, alueella ei ole kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä ympäristöjä ja alueen läheisyydessä harjoitetaan nykyisellään kiviaineksen ottoa.

Mielipiteet

Mielipiteissä todetaan, että valtaosa suunnitellusta kiviainesten ottoalueesta sijoittuu alueelle, jonka metsät ovat enemmän tai vähemmän metsätaloustoimin käsiteltyjä. Kuitenkin Itä-Uudenmaan liiton luontoselvityksessä 2009 on todettu, että alueesta osa on osaksi vähintään maakunnallisesti arvokasta luontokokonaisuutta. Siihen kuuluvat alueen lounaisosassa sijaitseva luonnontilainen ja niukkapuustoinen räme runsaspuustoisempine reuna-alueineen, alueen lounaisosassa sijaitseva luonnontilainen isovarpuräme-tupasvillaräme sekä tämän lounaispuolinen vanhapuustoinen männikkö. Pääosa tästä kokonaisuudesta sijoittuu välittömästi suunnitellun louhosalueen eteläpuolelle. Hankkeen vaikutusalueella pesivät metso, teeri, pöllö (todennäköisesti lehtopöllö) ja palokärki, jotka on mainittu direktiivin 79/409/ETY liitteessä I. Kokonaisuus on erityisen tärkeä muun muassa Uudellamaalla uhanalaiselle metsolle sekä luonnontilaisten soiden suojelulle. YVA:n pohjana toimineissa luontoselvityksessä edellä mainittuja luontoarvoja ei ole riittävästi tunnistettu, eikä louhoshankkeen mahdollisia vaikutuksia niihin siten myöskään YVA:ssa riittävästi voitu arvioida.

YVA-selostuksessa myös mainitaan virheellisesti, ettei Sipoon hyväksytyssä yleiskaavassa alueelle osoitetusta kiviainestenottovarauksesta ole valitettu. Tämä ei pidä paikkaansa. Uudenmaan ympäristönsuojelupiiriry:n valitus tästä kaavasta koski nimenomaan kyseistä kiviainestenottovarausta. Valituksen käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa on edelleen kesken.

Mielipiteiden esittäjät pelkäävät kiviainesten oton rikkovan ja kuivattavan kiinteistöjen vesihuoltoon ja lämmitykseen käytetyt porakaivot. Hakijoille ei tulisi myöntää lupia pohjaveden pinnan alapuolelle ulottuvalle otolle,

sillä siihen liittyy pohjaveden kannalta suuria riskejä. Pohjavesiresurssit alueella ovat rajalliset, eikä Sipoon kunta tarjoa vesihuoltopalveluja alueelle.

Vedenotto-kaivot, lämpökaivot, rakennukset ja niiden kunto tulee kartoittaa nyt tehtyä tarkemmin ennen toiminnan aloittamista. Lupamääräyksiin ja riittävällä seurannalla tulee varmistaa, ettei vahinkoja näille aiheudu ja että mahdolliset vahingot korvataan.

Borgbyn metsätiestä ei selostuksessa mainita mitään, vaikka hankkeesta vastaavat ovat käyttäneet tietä tähän saakka välittämättä siitä, että nykyisten kiinteistöjen tien käyttöoikeus perustuu ainoastaan metsänhoitoon. Hankkeesta vastaavat tulisi velvoittaa toisaalta estämään jätteiden levittäminen tien varteen sekä toisaalta huolehtimaan siitä, että metsänhoitotoimenpiteiden harjoittaminen ei esty. Hankkeesta vastaavien tulisi esittää tiekokouksessa mm. hankkeesta aiheutuvat muutokset tien pituuteen.

Mielipiteissä pelätään sorakuljetusten vaarantavan liikenneturvallisuuden ja tien kunnon. Tiestö on kapeaa ja mutkaista sekä osin huonokuntoista ja soveltumatonta raskaalle liikenteelle. Teitä tulisi levenyttää, näkemäesteitä poistaa ja liikenneturvallisuuden kannalta kriittisiin paikkoihin tulisi asentaa valaistus.

Mielipiteissä pelättiin lisäksi toiminnan aiheuttavan haittoja vetokoirien kasvatukselle ja häiritsevän pääasiassa ulkona elävien koirien elämää. Lisäksi todettiin louhinnasta ja murskauksesta aiheutuvien pölypäästöjen haittaavan metsänhoitoa ja lyhentävän mm. moottorisahan teräketjujen ja moottorin käyttöikää. Tästä muistuttajalla oli kokemuksia erään toisen kalliokiviainesten ottoalueen lähistöllä omistamastaan metsästä.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Yhteysviranomaisen on lausunnossaan ottanut huomioon jäljempänä ilmenevällä tavalla arviointiselostuksesta annetut lausunnot ja muistutukset.

Hankkeen kuvaus

Louhinnan etenemistä on kuvattu sanallisesti. Yhteysviranomaisen esitti lausunnossaan, että arviointiselostuksessa louhintaa ja siihen liittyviä toimintoja koskevat suunnitelmat tulee esittää myös kartoilla. Näin ei oltu tehty, vaan selostuksessa viitattiin lupahakemuksien ottosuunnitelmiin, joita kuitenkin ei oltu liitetty edes osittain arviointiselostukseen. Yhteysviranomaisen katsoo, että kalliokiviainesten ottoon perehtymättömän on vaikea hahmottaa toimintaa pelkästään sanallisen kuvauksen perusteella. Asiaan liittyvä kuva 21, jossa kuvatekstin mukaan on esitetty murskauslaitosten alustavat sijaintipaikat ja louhintarintaukset, on pienikokoinen ja epäselvä. Tarkempi karttaesitys, jossa on selostettu

myös louhinnan etenemissuunnat ja ottoon liittyvien toimintojen (mm. varastokasat, varikkoalueet, polttoainesäiliöt) sijaintipaikat, olisi ollut välttämätön. Hankkeen kuvaus jää näin puutteelliseksi.

Vaikutusten selvittäminen

Kalliokiviainesten oton tavallisimmat ympäristövaikutukset ovat vaikutukset pinta- ja pohjavesiin, melu, pöly, värinä ja liikennevaikutukset.

Vaikutusalueen rajaus

Yhteysviranomaisen mielestä arviointiselostuksessa esitetty vaikutusalue 500 metriä on riittämätön pintavesivaikutusten tarkastelun osalta, koska vaikutukset kulkeutuvat virtaaman mukana alapuoliseen vesistöön. Yhteysviranomainen ei myöskään pidä kaikilta osin 500 m:n etäisyyttä riittävää pohjavesivaikutusten arviointiin (ks. myös kohdat "Vaikutukset pintaveteen" ja "Vaikutukset pohjavesiin").

Vaikutukset maa- ja kallioperään

Hankealueen kallioperästä on arviointiselostuksessa esitetty GTK:n POSKI-projektissa tekemien kartoitusten tiedot, joita on täydennetty maastokäynnillä tehdyillä havainnoilla sekä alueen pohjavesiputkien asennuksen yhteydessä tehdyillä kairaushavainnoilla. Kairaustulokset olisi voinut myös esittää ja kairauksia olisi voinut tehdä alueella kattavammin. Arviointia varten olisi kairauksista voinut ilmoittaa, kairattiinko suunnitellulle alimmalle pohjatasolle saakka ja mitä havaintoja kallion laadusta ja pohjaveden esiintymisestä kairausten yhteydessä tehtiin.

Yhteysviranomainen suositteli arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa, että lähtötietojen keräämisessä voi hyödyntää lisäksi GTK:n koamaa Internetissä toimivaa Helsingin seudun GeoTieto-palvelua. Näitä tietoja konsultti ei kuitenkaan arviointiselostuksen mukaan pystynyt käyttämään selostuksen laatimisajankohtana, koska GeoTieto -palvelu oli konsultin tekemien kokeilujen perusteella päivitystilassa. Yhteysviranomainen toteaa, että arviointiohjelmasta annettua lausuntoa laadittaessa varmistettiin, että lausuntoon sisällytetyt linkit ja palvelu toimivat. Palvelussa oli kuitenkin toimintahäiriöitä kevään ja kesän aikana. Häiriöt saattoivat johtua puutteista palvelua käyttävän koneessa tai itse palvelun toimintahäiriöstä. Syitä, mistä toimintahäiriöt kulloinkin johtuivat, oli käytännössä mahdotonta selvittää. Yhteysviranomaisen mielestä on valitettavaa että palvelun tietoja ei saatu selostukseen mukaan, mutta on myös kohtuutonta moittia hankkeesta vastaavaa tai konsulttia kolmannen osapuolen palvelun puutteista. Palvelun tietojen avulla olisi saatu yksinkertaisesti arviointiselostuksen tarpeisiin riittävä yleiskuvaus kallioperän rakenteesta ja käyttökelpoisuudesta. Palvelun tiedot ovat julkisia, joten arviointiselostuksessa kuvattua ongelmaa liikesalaisuuksien paljastumisesta ei muodostu.

Arviointiselostuksessa on ehdotettu jatkotutkimuksena mm. rakennusgeologista kartoitusta tai vastaavaa, jossa selostetaan mm. kallioperän kivilajit ja kiviaineksen ominaisuudet alueen eri osissa, tavallisimmat rako-suunnat ja alueella mahdollisesti esiintyvät kallioperän heikkousvyöhykkeet ja niiden suunnat. Lisäksi on ehdotettu pintamaakerrosten paksuuden selvittämistä alueen eri osissa. Koska selostuksessa ei käytetty GeoTieto –palvelua eikä myöskään tehty edellä mainittuja lisätutkimuksia eikä tehtyjä tutkimuksiakaan selostettu kuin pintapuolisesti, jäivät selostuksen tiedot maa- ja kallioperäolosuhteista puutteelliseksi. Yhteysviranomaisen pitää edelleen näitä tutkimuskokonaisuuksia tärkeinä.

Vaikutukset pohjavesiin

Arviointiselostusta varten alueelle on tehty pohjaveden havaintoputkia, joista on otettu ja analysoitu vesinäytteitä. Tulosten perusteella on saatu käsitys pohjaveden laadusta alueella ennen toiminnan aloittamista. Tätä yhteysviranomaisen pitää hyvänä menettelynä. Myös lähimmistä kaivoista olisi voinut ottaa ja analysoida vesinäytteitä, mutta tämän voi tehdä myös myöhemmissä suunnittelu- ja lupavaiheissa.

Yhteysviranomaisen totesi arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa, että heikkousvyöhykkeiden sijaintia, vedenjohtavuutta ja hydraulisia yhteyksiä tulee varautua selvittämään tarkemmin kohdekohtaisin tutkimuksin, esimerkiksi geofysikaalisin mittauksin, maa- ja kallioperäkairauksin sekä vesimenekikokein, ellei olemassa olevien tai lisätutkimuksien yhteydessä tehtävin havainnoin päästä riittävään varmuuteen pohjavesiolosuhteista ja kallioperän ominaisuuksista. Näitä tutkimuksia ei selostusta varten tehty, vaan niitä esitettiin arviointiselostuksessa jatkotoimenpiteenä. Koska tutkimuksia ei oltu tehty eikä arviointiselostusta laadittaessa ollut käytettävissä edes GeoTieto –palvelun aineistoja, jää epäselväksi, mihin esitetyt vaikutusarviointit perustuvat. Yhteysviranomaisen katsoo, että tällaiset tutkimukset ovat erityisen aiheellisia siinä vaiheessa, jos päädytään pohjavedenalaisen kallionottoon.

Yhteysviranomaisen yhtyy lausunnoissa ja mielipiteissä esiin tulleeseen asiaan, jonka mukaan ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä ei ole selvitetty lähialueen talousvesikaivoja riittävällä tarkkuudella eikä hankkeen vaikutuksia niiden veden laatuun ja määrään. Arviointiselostuksessa on pyritty selvittämään kaivot noin 500 metrin etäisyydeltä ottamisalueen reunasta, mikä on tavanomainen käytäntö normaaleissa pohjaveden pinnan yläpuolisissa kalliokiviaineksen ottohankkeissa. YVA-menettelyn aikana on tullut esille, että ottoalueen lähelle alle 500 metrin päähän ottoalueen reunasta on rakenteilla uusia asuinrakennuksia, joissa on maalämpökaivoja ja puhdas vesi otetaan porakaivoista.

Arviointiselostusta varten kaivoista ei ilmeisesti ole laadittu kaivokortteja, ja mahdolliset tarkemmat selvitykset kaivojen ominaisuuksista on selostuksessa ehdotettu tehtäväksi vasta sitten, jos toiminnan vaikutuksista kaivoihin tulee valituksia. Kaivokorttien laadinta sisältää mm. kaivojen

tyypin, sijainnin ja kunnan määrittelyn, vedenpinnan korkeuden mittauksen sekä veden laadun ja riittävyyden selvittämisen. Yhteysviranomaisen katsoo, että on tärkeää laatia kaivokortit ja aloittaa seuranta ennen kuin toiminta on alkanut ja ennen kuin valituksia kaivoista tehdään. Kallionottoalueiden läheisyydestä valvoville viranomaisille tulee usein louhinnan vaikutuksia kaivoihin koskevia valituksia, joiden tutkiminen aiheuttaa runsaasti työtä niin viranomaisille kuin luvanhaltijalle. Työtä vähentää ja helpottaa huomattavasti, jos kaivosta on olemassa ennen toiminnan aloittamista laaditut kaivokortit, joihin on koottu tiedot kaivon ominaisuuksista, jolloin mahdollisesti tapahtuneita muutoksia ja syitä tapahtuneeseen on mahdollista verrata ja arvioida tilanteeseen ennen toiminnan aloittamista. Kaivokorttien laadinta vaatii yhteistyötä kaivon omistajien kanssa, mikä on helpompaa ennen toiminnan aloittamista, jolloin kaivovaikutuksia ei ole voinut vielä syntyä. Kyseessä on siis kaivojen omistajien, valvovan viranomaisen ja toiminnanharjoittajan yhteinen etu.

Ammattitaitoinen kaivokartoituksen tekijä voi kysyä kartoituksen teon yhteydessä kaivon omistajalta luvan tietojen toimittamiseen yleiseen rekisteriin ja merkitä tiedon kaivokorttiin. Yhteysviranomaisen tietoon ei ole tullut, että kaivotietojen rekisteriin toimittamisesta näin menetellen olisi aiheutunut arviointiselostuksessa esitettyä yksityisen oikeuden loukkauksia.

Arviointiselostuksessa pidettiin turhana yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa esittämää vaatimusta kaivojen kartoittamisesta noin kilometrin etäisyydellä ottamisalueen reunasta. Arviointiselostuksen perusteella kilometrin etäisyydellä hankealueen rajasta tehty kartoittaminen tarkoittaisi 15–20 kaivon kortistoinnista 500 m:n etäisyydellä olevan kolmen kaivon lisäksi.

Yhteysviranomaisen pitää talousvesikaivojen, mahdollisten muiden vedenottorakenteiden sekä lähteiden kartoittamista ja valittujen kohteiden seurantaa noin kilometrin etäisyydeltä hankealueen reunasta edelleen perusteltuna. Yhteysviranomaisen perustelee tätä seuraavasti: vaihtoehto 2 poikkeaa tavanomaisesta kalliokiviaineksen otosta siinä, että vaihtoehdossa on tarkoitus jatkaa louhintaa pohjavedenpinnan alapuolelle. Yhteysviranomaisen arviointiselostuksesta saaman käsityksen mukaan pohjavedenalaisen oton aikana louhos pidetään kuivana sadesulamisvesistä sekä alueelle purkautuvista pohjavesistä pumpaamalla vedet pois ympäröiviin ojiin. Niiden jaksojen aikana, jolloin alueella ei ole louhintaa, annetaan alueelle tulevien vesien kertyä louhokseen, josta ne pumpataan pois ennen seuraavan louhintajakson alkua. Kuivana pidon vuoksi pumpattavia vesimääriä ei arviointiselostuksessa ole selkeästi arvioitu, mutta yhteysviranomaisen saaman käsityksen mukaan louhinnan väliaikoina louhokseen varastoituva vesimäärä on huomattavasti suurempi kuin vastaavana aikana alueella luonnollisesti muodostuva ja kallioperään varastoituva pohjavesimäärä. Myös pois pumpattava ja ojiin johdettava vesimäärä on huomattavasti luonnonti-

laista suurempi. Kalliokiviainesten oton loputtua louhos tulee täyttymään vedellä ja jää tekolammeksi, jollaista alueella ei aiemmin ole ollut. Näin ollen yhteysviranomaisen mielestä toiminnasta aiheutuvat muutokset ympäristön pinta- ja pohjavesiolosuhteissa ovat nykytilanteeseen ja tavanomaiseen pohjavedenpinnan yläpuoliseen kalliokiviaineksen ottoon verrattuna merkittävät ja muutoksista voi aiheutua ennalta arvaamattomia ja tavanomaista laajempia vaikutuksia. Valittujen kaivojen seurannalla saadaan tietoa pohjaveden yläpuolisen kalliokiviainesten otosta mahdollisesti aiheutuvista vaikutuksista, jota voidaan käyttää hyödyksi pohjavedenpinnan alapuolista ottoa suunniteltaessa ja selvitettäessä louhinnasta tehtyjä kaivovalituksia.

Kuten yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamassa lausunnossa todettiin, vaihtoehdon 2 mukaisen pohjavedenalaisen louhinnan osalta lupaviranomainen joutuu arvioimaan hakemuksen perusteella, tarvitseeko toiminta vesilain mukaisen luvan pohjaveden muuttamiskiellosta poikkeamiseen tai mahdollisesti muita vesilain mukaisia lupia. Arviointiselostuksessa on esitetty konsultin ja hankkeesta vastaavan käsitys luvan tarpeesta, mutta lupaviranomaisen tarvitsemia tietoja arviointiselostuksessa ei yksiselitteisesti ja selkeästi ole esitetty. Tämän vuoksi edellä kuvattujen selvitysten lisäksi tulee viimeistään lupahakemuksissa esittää arviointiselostuksessa esitettyä selkeämmin louhoksesta pois pumpattavat vesimäärät, pumppaamisesta aiheutuva pohjavedenpinnan alenema ja siitä aiheutuvat vaikutukset, toiminnasta aiheutuvat muutokset pohjaveden laadulle, talousvesikaivojen vedessä mahdollisesti tapahtuvat määrä- ja laatumuutokset sekä poistovesien käsittely ja johtaminen purkuvesistöön ja tästä aiheutuvat vaikutukset. Suositeltavaa olisi teettää alueelle yleisesti käytössä olevalla mallinnusohjelmalla yhteysviranomaisen aiemmin mainitsemiin maastotutkimuksiin perustuva pohjaveden virtausmalli, jonka perusteella tapahtuvia muutoksia voitaisiin arvioida.

Arviointiselostuksen mukaan pohjavedelle haitallisia aineita louhosalueiden hulevesissä ei normaalisti esiinny. Toisin kuin arviointiselostuksessa esitetään, on uusimmissa selvityksissä kuitenkin havaittu, että louhinta-alueiden hulevesissä esiintyy yleisesti mm-. ammonium- ja nitraattijäänteitä sekä öljyjäänteitä (ks. tarkemmin kohta " Vaikutukset pintavesiin"). Mainitut aineet ovat haitallisia pohjavedelle.

Arviointiselostuksessa on esitetty ehdotus pohjavesien tarkkailuohjelmaksi. Yhteysviranomainen suosittelee tarkkailuohjelmaa laadittaessa noudattamaan ympäristöministeriön kokoamissa Ympäristöhallinnon ohjeissa 1/2009 "Maa-ainesten kestävä käyttö" liitteessä 6 annettuja suosituksia pohjavesitarkkailun järjestämisestä sovellettuna kalliokiviainesten ottoon.

Vaikutukset pintavesiin

Kartoista (kuvat 15a-b) on vaikea hahmottaa hankealueen sijaintia, eikä alueelta johdettavien pintavesien reittiä ole merkitty karttaan selkeästi.

Tekstissä todetaan, että vesiä valuu sekä Sipoonjoen että Mustijoen suuntaan, mutta reittejä ei ole merkitty karttoihin. Selostuksessa on selvitetty Sipoonjoen yleisiä ominaisuuksia. Hankealueen lähistön pintavesien nykytilasta tehty selvitys on epäselvä. Kuvasta 11 ei selviä pintavesipaikkojen numerointi, eikä karttaan ole merkitty hankealuetta tai siltä poistuvien pintavesien reittiä ja virtaussuuntaa. Yhden näytteenotokerran perusteella ei voida tehdä yleisiä johtopäätöksiä ojien vedenlaadusta.

Tekstissä todetaan, että "pintavesipäästö muodostuu kaivualueelta purkautuvasta ja pumpattavasta pohjavedestä." Todellisuudessa alueelta tulee myös sade- ja sulamisvesiä hulevesinä, ja niiden mukana kulkeutuu pintavesiin mm. ravinteita ja kiintoainesta louhinta-alueelta.

Pintavesien laadun arvioinnissa kerrotaan käytettävän pintavesien raakavesiluokituksen raja-arvoja. Uudenmaan ELY-keskus esitti lausunnossaan YVA-ohjelmasta, että pintavesien laadun arvioinnissa olisi tarkoituksenmukaisempaa käyttää esim. pintavesien yleisen käyttökelpoisuuden arvioinnin perusteita.

Selostuksessa todetaan vaikutuksista pintavesiin, että ei pidetä odotettavana, että hankkeen vaikutus ojaveden laatuun muodostuu havaittavaksi, puhumattakaan että se leviäisi ojaan pitkin toista kilometriä (Sipoonjokeen). Käytännössä on kuitenkin viime vuosina havaittu monissa louhinta- ja murskaushankkeissa, että räjähdysaineiden jäämiä jää louheisiin runsaasti, ja alueilta lähteivissä valumavesissä on ollut suuria typpipitoisuuksia (Hannukainen 2009¹). Typpi esiintyy niissä nitraatti- ja ammoniumtyyppinä. Myös valumavesien sameudet ja kiintoainepitoisuudet ovat olleet ajoittain korkeita. Räjähdysaineissa käytettävä öljy voi myös joutua ympäristöön. Täten ei voida väittää arviointiselostuksessa esitetyllä tavalla, että kiviainesten otto- ja murskausalueiden toiminnalla ei voisi olla vaikutuksia lähialueiden pintavesiin. Vaikutukset voivat näkyä kaukanakin alueesta riippuen mm. vesien laimenemisolosuhteista. Selostuksessa ei ole käsitelty millään lailla alueelta poistuvien valumien määrää erilaisissa hydrologisissa tilanteissa eikä arvioitu kiintoaineksen tai ravinteiden määrän kulkeutumista pintavesiin tai mahdollisia pitoisuuksia tai vaikutuksia lähialueen pintavesissä.

Epäselväksi jää, millä perusteella selostuksessa on arvioitu, että hankkeesta ei arvioida aiheutuvan mitään todettavissa olevaa vaikutusta Sipoonjoen vesistöön ja että kaivualueen valumavesi parantaa Taviskärin pellon laskuojan veden laatua. Yhden näytteenotokerran perusteella

¹ Hannukainen, T. 2009. Räjähdysainejäämät ja niiden ympäristövaikutukset louhintatöissä. Kandidaatintyö 4.12.2009. Teknillinen korkeakoulu.

ennen toiminnan alkamista alueella ei voida arvioida toiminnan aikaisia vaikutuksia laskuajissa tai vesistössä.

Tarkkailusuunnitelman laatiminen hankkeelle on tarpeellista.

Luontovaikutukset

Yhteysviranomaisen on arviointiselostuksen ohjauksen yhteydessä pyytänyt saada selostuksessa mainitut luontoselvitysraportit käyttöönsä. Luontoselvitysten sisältöä, laatua ja riittävyttä tai mahdollisten lisäselvitysten tarvetta ei voida perustellusti arvioida tutustumatta alkuperäisiin selvitysraportteihin. Raportteja ei ole toimitettu yhteysviranomaiselle eivätkä ne siten ole olleet viranomaisten ja osallisten käytettävissä.

Uudenmaan ympäristönsuojelupiiri ry:n (Suomen luonnonsuojeluliitto) lausunnossa on todettu, että valtaosa hankealueesta sijoittuu alueelle, jonka metsät ovat metsätaloustoimin käsiteltyjä. Kuitenkin Itä-Uudenmaan liiton julkaisemattoman luontoselvityksen 2009 mukaan osa alueesta on osaksi vähintään maakunnallisesti arvokasta luontokokonaisuutta. Siihen kuuluvat alueen lounaisosassa sijaitseva luonnontilainen ja niukkapuustoinen räme runsaspuustoisimpine reuna-alueineen, alueen lounaisosassa sijaitseva luonnontilainen isovarpurämetupasvillaräme sekä tämän lounaispuolinen vanhapuustoinen männikkö. Pääosa tästä kokonaisuudesta sijoittuu välittömästi suunnitellun louhosalueen eteläpuolelle. Kokonaisuus on erityisen tärkeä muun muassa Uudellamaalla uhanalaiselle metsolle sekä luonnontilaisten soiden suojelulle. Hankkeesta vastaavalla (eikä yhteysviranomaisella) ei ole ollut näiden uusien luontoselvitysten tuloksia käytettävissään.

POSKI-projektissa hankealueen kalliot on kartoitettu (Sipoo/Pornainen 275) ja selvitetty kalliokiviainesten ottoon soveltuvat alueet. Luontoinventointeja ei kuitenkaan ole tehty suoalueilla, joten niiden luontoarvoja ei projektissa ole arvioitu. Projektin tarkoituksena ei ollut tehdä hankealueille kattavia luontoselvityksiä, jotka olisivat riittäviä muun muassa YVA:ssa. Hankkeesta vastaavan on ympäristövaikutusten arviomenettelyn aikana tehtävä tarkempia luontoselvityksiä alueille, joihin hankkeesta voi kohdistua haitallisia vaikutuksia.

Linnanpellon kiviainesten otto tuskin vaikuttaa Sipoonjoen arvokkaaseen taimenkantaan, jonka esiintymisalueita on Nikkilän alapuolella Sipoonjoen laskeva Byabäcken ja sen sivupuro. Sipoonjoella mm. joen yläosassa on Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys tehnyt sähkökalastuksia vuonna 2007. Niiden perusteella joen yläosassa tavattavia kalalajeja ovat ainakin kivennuoliainen, kiiski, kymmenpiikki, hauki, made ja pikkunahkiainen. Ympäristölupahakemuksessa tulee tarkentaa sekä kalastotietoja Sipoonjoen yläosassa hankealueen kohdalla että arvioita kalastovaikutuksista.

Yhteysviranomaisen katsoo, että arvioinnin käytettävissä ei ole ollut ajantasaisia ja riittäviä tietoja koko hankealueen luontoarvoista.

Melu- ja värinävaikutukset, vaikutukset ilmanlaatuun

Melutarkastelu on tehty, mutta leviäminen on laskettu ilmeisesti aika kaavamaisella ja karkealla menetelmällä (Asfaltti- ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelu 1989, RIL 163 Ympäristönsuojelu tien- ja maanrakennustöissä). Arvion olisi voinut tehdä suoraan teollisuusmelun laskentamallilla. Pölyn leviämistä tarkastellaan vastaavasti myös varsin karkealla menetelmällä.

Yhteysviranomaisen mielestä selostus on melun ja ilmanlaadun osalta riittävä puutteistaan huolimatta. Ympäristölupahakemusta varten tulisi prosessin meluvaikutukset kuitenkin arvioida tarkemmin laskemalla leviäminen teollisuusmelun laskentamallilla. Vastaavasti pölyn leviämistarkastelua tulisi tarkentaa.

Vaikutukset maankäyttöön

Yhteysviranomaisen toteaa, että ympäristöministeriö on vahvistanut Itä-Uudenmaan maakuntakaavan 15.2.2010, eikä alueen maankäyttöön tullut vahvistusmenettelyn yhteydessä muutoksia. Sipoon yleiskaava 2025 ei ole vielä lainvoimainen, koska kaavasta on valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Arviointiselostuksessa s.14 mainitusta asiasta, jonka mukaan kyseisestä yleiskaavasta ei olisi valitettu hankealuetta koskevilta osin, on Uudenmaan ympäristönsuojelupiiri mielipiteessään todennut valittaneensa alueesta, ja valitus on tällä hetkellä korkeimman hallinto-oikeuden käsiteltävänä.

Liikennevaikutukset

Arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa tieviranomaisen on toivonut löytävänsä YVA-selostuksesta vastauksen kahteen kysymykseen: 1) onko liittymäpaikka yleiseen tiehen turvallinen ja 2) vaatiiko hanke toimenpiteitä muualla yleisten teiden verkolla.

Liittymäpaikan turvallisuutta koskien arviointiselostuksessa on tarkasteltu tilannetta, pystyykö tiellä liikkuva pysähtymään, kun alueelta tuleva ajaa sen eteen. Yhteysviranomaisen toteaa, että hankealueelta tuleva on väistämismuuttuva yleisellä tiellä liikkuviin nähden, joten ensisijaista on, pystyykö alueelta tuleva havaitsemaan riittävän kaukaa tiellä liikkuvan. Selostuksessa todetaan, että ennen toiminnan alkamista on tarpeellista järjestää katselmus liittymäpaikalla yhdessä tieviranomaisen kanssa (kohdan 10.8 alakohta 7). Tieviranomaisen (Uudenmaan ELY:n liikenne- ja infrastruktuuri-vastuualue) näkemyksen mukaan tämä on tässä kohteessa välttämätöntä. Hankkeesta vastaavien

tulee varautua siihen, että katselmuksessa tulee esille muitakin parantamistarpeita kuin selostuksessa mainittu vesakon raivaus ja että tieviranomaisen mielestä liittymiskaistan rakentaminen ei todennäköisesti ole tässä kohteessa käyttökelpoinen ratkaisu. Liittymäpaikan tulee olla turvallinen myös hankkeen aiheuttamassa uudessa tilanteessa.

Muiden toimenpiteiden osalta selostuksessa todetaan (kohdan 10.5 alakohta "Uudenmaan tiepiirin lausunto", s. 90), että hanke ei edellytä tienpitäjältä liittymäasian lisäksi muita toimenpiteitä. Hankkeen liikenteellinen mittakaava on suuruusluokkaa 50 autokäyntiä vuorokaudessa. Brusaksentien (pt 11705) luonne tieviranomaisen näkemyksen mukaan muuttuu oleellisesti tämän ja mahdollisten muiden tien vaikutusalueen hankkeiden johdosta. Edellä mainitun liittymäkatselmuksen yhteydessä tulee arvioida mahdollisia muitakin Brusaksentien parantamistarpeita.

Arviointiselostuksen mukaan jätteiden levittäminen alueen ympäristöön aiotaan estää alueen valvonnalla ja estämällä sivullisten pääsy alueelle lukittavalla puomilla työajan ulkopuolella. Arviointiselostuksessa on hankkeesta vastaavia lisäksi neuvottu pyytämään ylimääräinen tiekous koolle tien sijainnin tarkistamiseksi sekä mm. uusien tiepituuksien ja tienkäyttötarkoitusten aiheuttamien kiinteistöjen tieyksikkömuutosten ja tien parantamisen ja kunnossapitoperiaatteiden sopimiseksi.

Osallistuminen ja raportointi

Arviointiselostuksen esittelytilaisuudessa 7.9.2010 paikalla oli hankkeesta vastaavan, konsultin ja yhteysviranomaisen edustajien lisäksi 9 henkilöä. Keskustelua herättivät mm. luontoselvitykset, liikennemäärät ja liikenteen suunnat, metsäautoteiden käyttö hankkeen kuljetuksiin, metsäautoteiden vahvistaminen ja kunnossapito, kivipölyn vaikutukset metsänhoitoon ja tukkipuun laatuun, ympäristön rakennuksissa tehtävät katselmuksella mukaan lukien pora- ja lämpökaivot sekä lähistölle rakennetut uudet talot ja niiden pora- ja lämpökaivot.

Arviointiselostus on vaikealukuinen, sekava ja sen rakenne on hajanainen. Sisällysluettelosta ei juurikaan selviä, missä mitään asiaa käsitellään. Arviointiselostuksen karttaesitykset arviointiohjelmaan verrattuna olivat parantuneet, mutta vieläkin ne eivät ole laadultaan ja havainnollisuudeltaan riittävät.

Yhteysviranomaisen laadittu arviointiselostuksen keskeisestä sisällöstä ruotsinkielisen tiivistelmän.

Arviointiselostuksen riittävyys ja yhteenveto

Hanke vastaa kaavojen sisältöä ja alueidenkäytön tavoitteita sekä on osa suunnitelmallista kiviainesten käyttöä. On kuitenkin tärkeää, että ympäristövaikutusten arviointi suoritetaan asianmukaisesti ja voimas-

saolevaa lainsäädäntöä noudattaen jatkosuunnittelun ja lupakäsittelyn perustaksi.

Yhteysviranomainen katsoo, ettei arviointimenettely täytä kokonaisuutena arvioiden YVA-lainsäädännössä asetettuja vähimmäisvaatimuksia. Selostuksessa on YVA-asetuksen 10§ huomioon ottaen olennaisia puutteita eikä yhteysviranomaisen arviointiohjelmalausunnossa antama ohjausta ole otettu huomioon riittävästi. Pohjavedenalaisen louhintavaihtoehdon vaikutusten arvioimiseksi tasapuolisesti pohjaveden yläpuolisen louhintavaihtoehdon kanssa ei ole ollut riittävästi tietoa. Selostuksen rakenteellisten heikkouksien ja huonon kuva-aineiston johdosta selostusta ei myöskään voi pitää riittävän informatiivisena.

Arviointiselostuksen puutteet on esitetty edellä tässä lausunnossa. Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnista tulee laatia tässä lausunnossa osoitetuilla lisäselvityksillä ja muilla korjauksilla täydennetty uusi arviointiselostus.

Arviointiselostus on toimitettava yhteysviranomaiselle, joka kuuluttaa selostuksen, asettaa sen nähtäville sekä pyytää siitä lausunnot ja varaa mahdollisuudet mielipiteiden esittämiseen. Yhteysviranomainen antaa uudesta arviointiselostuksesta YVA-lain 12§:n mukaisesti lausunnon, joka on liitettävä uuden arviointiselostuksen ohella hankkeen lupahakemuksiin. Uuden arviointiselostuksen laatiminen palvelee kokonaisvaltaisen kuvan saamista hankkeen ympäristövaikutuksista.

Yhteenveto arviointiselostuksen olennaisista puutteista ja selostuksen täydentämiseksi vaadittavista lisäselvityksistä:

- Louhintoja ja siihen liittyviä toimintoja koskevat suunnitelmat on esitettävä kartoilla, joista riittävän hyvin käy ilmi vaihtoehdot, louhinnat ja siihen liittyvät toiminnot ja tekniset ratkaisut sekä lopputilanne toiminnan päättymisen jälkeen.
- Rakennusgeologinen kartoitus tai vastaava, jossa selostetaan kallioperän kivilajit ja kiviaineksen ominaisuudet alueen eri osissa, tavallisimmat rakosuunnat ja alueella mahdollisesti esiintyvät kallioperän heikkousvyöhykkeet ja niiden suunnat. Lisäksi tulee selvittää pintamaakerrosten paksuus alueen eri osissa.
- Talousvesikaivot ja mahdolliset muut vedenottorakenteet sekä lähteet tulee kartoittaa noin kilometrin etäisyydellä hankealueen reunasta. Kaivokartoituksessa tulee kerätä tiedot kaivojen kansiin korkeudesta, maanpinnan korkeudesta, kaivojen syvyydestä, rakenteista, kunnosta sekä veden laatuun mahdollisesti vaikuttavista kaivokohtaisista tekijöistä. Kaivokartoituksen tulee sisältää tiedot lämpökaivoista ja – putkistoista ja vaikutukset niihin tulee arvioida.
- Arviointiselostukseen tulee liittää kartta, johon on merkitty pinta-vesien johtamisreitit alueelta jokeen tai sen sivu-uomaan saakka.

Arviointiselostuksessa on tarkasteltava hankealueelta tulevien huuhtoutumien vaikutuksia alapuolisessa vesistössä ja arvioitava niiden vaikutuksia vesistössä erilaisissa hydrologisissa olosuhteissa. Erityisesti alueelta kulkeutuvien typpipitoisten huuhtoutumien määrää ja vaikutuksia tulee arvioida.

- Ajantasaiset ja riittävät luontotiedot on koottava ja hankkeen mahdolliset vaikutukset alueen luontoarvoihin on arvioitava.
- Arviointiselostuksen rakenteessa ja sisällön esittämistavassa on kiinnitettävä huomiota siihen, että selostuksesta käy selkeästi ilmi YVA-asetuksen 10§:ssä mainitut asiat.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Lähetämme yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäjille. Lausunto on nähtävillä Internet-sivuilla osoitteessa: [Internet ELY-keskus](#) > [FI](#) > [ELY-keskukset](#) > [Uudenmaan ELY](#) > [Ympäristönsuojelu](#) > Ympäristövaikutusten arviointi YVA ja SOVA.

Lähetämme kopiot arviointiselostuksesta saamistamme lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Uudenmaan ELY-keskuksessa.

Lausunnon valmistelemiseen ovat osallistuneet ylitarkastajat Leena Eerola, Sirpa Penttilä, Anita Paavola ja Hannu Airola, erikoistutkija Pasi Lempinen, liikennejärjestelmäasiantuntija Pekka Rätty sekä yksikön päällikkö Jussi Ylitalo.

Apulaisjohtaja

Rolf Nyström

Hydrogeologi

Timo Kinnunen

LIITTEET

- 1) Arviointiselostuksesta annetut lausunnot ja mielipiteet
- 2) Maksun määräytyminen ja muutoksenhaku

TIEDOKSI

Suomen ympäristökeskus (lausunto + 2 kpl arviointiselostuksia)

Lausunnon antajat

Muistuttajat

LEMMINKÄINEN INFRA OY:N JA VEKKOX OY:N KALLIOKIVIANESTEN OTTOA SIPOON LINNANPELLON KYLÄSSÄ KOSKEVASTA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA UUDENMAAN ELY-KESKUKSELLE ANNETUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Lausunnot

Sipoon kunta

Sipoon kunnan ympäristönsuojelijaosto katsoo, että ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on huolellisesti käyty läpi niitä asioita, jotka ovat tulleet esille arviointiohjelmasta annetuissa lausunnoissa ja muistutuksissa. Selostuksessa on kuitenkin vähätelty kivenlouhinnan vaikutuksia pohjaveteen, jos vaihtoehto 2, kiviaineksen otto pohjavesitason alapuolelta, toteutetaan. On siis hyvin todennäköistä, että jos ottotoiminta toteutetaan vaihtoehdon 2 mukaisesti, kiviainesten otto vaatii vesilain mukaisen luvan.

Ottoalueelta tulevien pintavesien vähäistä vaikutusta Takamosan suoalueen ja Taviskärin pellon laskuojan veden laatuun voidaan kyseenalaistaa. Selostuksessa esitetyt pinta- ja pohjavesitarkkailut rajoittuvat vain ottoalueen länsi- ja luoteispuolelle. Pintavesien tarkkailua ei ole suoritettu eikä esitetty ottoalueen itäpuolella (Pornaisten suuntaan), jonne kuitenkin kiinteistön RN:o 30:0 pintavedet valuvat luontaisesti.

Selostuksessa ei riittävän selkeästi tuoda esille kiviaineksen kuljetuskaluston aiheuttamia vaikutuksia Brusaksentien kunnossapitoon. Selostuksessa painotetaan, että liikenne kiviainesten ottoalueelta suuntautuu lähinnä pohjoiseen ja vain murto-osa etelään. Vaikka vain murto-osa kuljetuksista suuntautuu etelään, aiheuttaa lisääntyvä liikenne ongelmia tieturvallisuudessa, koska tie on kapea ja mutkainen. Kiviaineksen kuljetusten vaikutukset Brusaksentien etelään suuntautuvan liikenteen osalta olisi pitänyt tutkia tarkemmin.

Esille on tullut myös, että ottoalueen lähelle rakennetuissa uusissa asuinrakennuksissa on maalämpökaivoja. Kiviainesten oton vaikutuksia maalämpökaivoihin tulee arvioida maa-aineslupia ja ympäristölupia haettaessa.

Pornaisten kunta

Arviointiohjelmasta kunnanhallituksen antamassa lausunnossa edellytettyä melumallinnuksen tulosten esittämistä kartalla ei ole tehty; arviointiselostuksessa kuitenkin perustellaan miksi mallinnusta ei ole tehty: hankkeesta vastaavan mukaan laskenta- ja tulostustapa on tarkoitettu esitettyä huomattavasti vaativampiin tarkoituksiin (taajamaympäristöihin,

rakennetut alueet). Maastomallinnus kolmiulotteiseksi ja laskenta on vaativaa aikaa vievää erikoistyötä ja, mikäli siihen perustellusti päädytään, toiminnasta on saatava lisäarvoa ja kustannuksia vastaavaa hyötyä. Ilman riittävän tarkkoja lähtötietoja mallinnuksesta saatavat tulokset ovat epävarmoja. Hankkeesta vastaavan mukaan meluohjelmassa saatava tulos vastaanottopaikassa on periaatteessa sama kuin YVA-selostuksessa esitetty teoreettinen meluarvo. Melumallinnus ja tulosten graafinen esittäminen kartalla ei ole hankkeesta vastaavan mukaan tarpeellista hankkeen melun arvioimiseksi ja huomioon ottamiseksi meluntorjunnassa.

Kunnanhallituksen arviointiohjelmasta tekemässä lausunnossa myös edellytettiin riittävän huomion kiinnittämistä siihen, että Pornainen-Sipoo-tieyhteys on mutkainen ja turvaton. Lausunnon mukaan laajamittaisen ottotoiminnan edellytyksenä tuli olla kuntakeskusten välisen tieyhteyden oikaisu ja parantaminen. Hankkeesta vastaavan mukaan hanke ei edellytä lausunnossa mainittua tieyhteyden parantamista, koska liikenne suuntautuu lähes kokonaisuudessaan Brusaksentietä pohjoiseen, joka ei ole mutkainen tieosuus, ja edelleen Järvenpään suuntaan. Seisepuuntietä luonnollisesti parannetaan.

Pornaisten kunnanhallituksen arviointiohjelmasta antamassa lausunnossa edellytettyä toiminnan melun sekä muiden ympäristövaikutusten yhteisvaikutusten arviointia on tehty riittävässä laajuudessa. Hankealue rajautuu kuntarajalle. Pornaisten puolella maankäyttöä ohjaa osin Kirkonkylän osayleiskaava ja laajemmin Eteläisten kylien osayleiskaava. Osayleiskaavat ovat valtuustossa hyväksytyjä, mutta valitusten vuoksi eivät ole vielä lainvoimaisia. Molemmissa kaavoissa on rajan tuntumassa sekä olemassa olevaa haja-asutusta että mitoituksen kautta mahdollisuus muodostaa yksittäisin luvuin uusia rakennuspaikkoja.

Pornaisten kunnalla ei ole huomautettavaa tilojen Honkala II RN:o 28:I ja Mattila II RN:o 30:0 -hanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Etelä-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat vastuualueen ympäristöterveydenhuoltoyksikkö esittää lausuntonaan seuraavaa:

Talousvesi

Arviointiselostuksen mukaan pohjavesivaikutusten leviämismahdollisuutta on arvioitu tarkastelemalla alueen topografiaa, geohydrologiaa ja maaperää. Tilan 30:0 keskellä on etelä-pohjoissuuntainen vedenjakaja ja tilan luoteiskulman kalliossa esiintyy ruhjeisuutta sekä vettä johtavia vaakalustoja. Lähialueen talousvesikaivojen arvioidaan saavan vetensä muualta kuin hankealueen valumista, joten hankkeella ei arvioida olevan

vaikutusta lähialueen talousvesikaivoihin. Tilalle 28:1 on asennettu pohjavesiputkia, joista seurataan louhinnan vaikutuksia pohjaveteen. Ympäristön talousvesikaivojen veden laadun ja pinnan korkeuden tutkimista ei pidetä tarpeellisena.

Aluehallintoviraston mielestä arvioinnin yhteydessä ei ole selvitetty lähialueen talousvesikaivoja riittävällä tarkkuudella eikä hankkeen vaikutuksia niiden veden laatuun ja määrään. Aluehallintovirasto pitää välttämättömänä arvioinnin tarkentamista ympäristölupavaiheessa, koska lähialueen kiinteistöjen vesihuolto perustuu omiin vesikaivoihin. Seurantaan tulee valita myös vaikutusten arvioinnin kannalta edustavia talousvesikaivoja.

Melu

Arviointiselostuksen mukaan pintamaista tehdään meluvalli tilan 28:1 lounaisosaan ja tilan 30:0 pohjoisrajalle. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 500 metrin etäisyydellä pohjoisessa, koillisessa, idässä ja luoteessa. Meluhaitan arviointi perustuu tutkimustietoon ja melun vaimeenemisen teoreettiseen laskemiseen, jossa on otettu huomioon este- sekä metsä- ja maanpintavaimennukset. Ympäristöön leviää melua eniten vaihtoehdon 1 alkuvaiheessa ja silloinkin se alittaa selvästi meluohjearvon 55 dBA. Hankealueen pohjoispuolella sijaitsevan hankkeeseen kuulumattoman louhinnan ja murskaamon arvioidaan aiheuttavan lähimpään häiritsevään kohteeseen suuremman meluhaitan kuin hankkeesta aiheutuu. Melun seuranta mittauksin ei pidetä tarpeellisena.

Aluehallintoviraston mielestä arviointiselostuksessa ei ole riittävän tarkasti ja havainnollisesti esitetty toiminnasta aiheutuvan melun leviämistä ympäristöön ja melulle häiriintyvien kohteiden sijaintia ja arvioitua melutasoa näissä kohteissa. Aluehallintovirasto pitää tarpeellisena näiden selvittämistä ympäristölupavaiheessa. Meluhaittaa arvioitaessa tulee selvittää myös häiriintyviin kohteisiin kohdistuva kokonaismelutaso. Edellä mainittujen selvitysten jälkeen tulee ympäristöluvassa tarvittaessa edellyttää seurantamittauksia, joilla voidaan varmistaa meluntorjuntatoimenpiteiden onnistuminen.

Pöly

Arviointiselostuksessa pölyleijuman leviämistä on arvioitu matemaattisen leviämismallin avulla. Toimintavaihtoehdossa 1 hankkeen molemmilta työmailta voi kulkeutua etelätuulella leijuvaa pölyä lähimmän asuinrakennuksen pihalle, mutta määrät alittavat ilmansuojeluasetuksen raja-arvon terveyshaittojen ehkäisemiseksi. Louhinta-alueen pohjalle muodostuvaa vettä voidaan käyttää pölyntorjuntaan. Pölyn seuranta mittauksin ei pidetä tarpeellisena.

Aluehallintovirasto pitää tarpeellisena pölyn mittausta epäedullisimpana ajankohtana lähimmästä häiriintyvistä kohteesta, jotta voidaan varmistua riittävästä pölyntorjunnasta.

Muuta

Aluehallintovirasto pitää tärkeänä, että ympäristöluvasta pyydetään lausunto Sipoon ja Pornaisten kunnan terveydensuojeluviranomaiselta. Terveydensuojeluviranomainen valvoo talousvetenä käytettävän veden laatua ja heillä on paikallinen asiantuntemus hankkeen vaikutusalueen terveydellisistä olosuhteista.

Itä-Uudenmaan liitto

Itä-Uudenmaan liitto toteaa, että ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa otetaan riittävällä tavalla huomioon kiviaineksen ottamistoiminnasta lähiympäristöön aiheutuvat häiriöt. Lisäksi Itä-Uudenmaan liitto toteaa, että arvioitavana olevat hankkeet sijoittuvat alueelle, joka soveltuu kiviaineksen ottoon, alueella ei ole kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä ympäristöjä ja alueen läheisyydessä harjoitetaan nykyisellään kiviaineksen ottoa. Itä-Uudenmaan liitolla ei ole huomauttamista ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Mielipiteet

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan ympäristönsuojelupiiri

Valtaosa suunnitellusta kiviainesten ottoalueesta sijoittuu alueelle, jonka metsät ovat enemmän tai vähemmän metsätaloustoimin käsiteltyjä. Kuitenkin Itä-Uudenmaan liiton luontoselvityksessä 2009 on todettu, että alueesta osa on osaksi vähintään maakunnallisesti arvokasta luontokokonaisuutta. Siihen kuuluvat alueen lounaisosassa sijaitseva luonnontilainen ja niukkapuustoinen räme runsaspuustoisimpine reuna-alueineen, alueen lounaisosassa sijaitseva luonnontilainen isovarpurämetupasvillaräme sekä tämän lounaispuolinen vanhapuustoinen männikkö. Pääosa tästä kokonaisuudesta sijoittuu välittömästi suunnitellun louhosalueen eteläpuolelle. Kokonaisuus on erityisen tärkeä muun muassa Uudellamaalla uhanalaiselle metsolle sekä luonnontilaisten soiden suojelulle.

YVA:n pohjana toimineissa luontoselvityksessä edellä mainittuja luontoarvoja ei ole riittävästi tunnistettu, eikä louhoshankkeen mahdollisia vaikutuksia niihin siten myöskään YVA:ssa riittävästi voitu arvioida.

YVA-selostuksessa myös mainitaan, ettei Sipoon hyväksytyssä yleiskaavassa alueelle osoitetusta kiviainestenottovarauksesta ole valitettu. Tämä ei pidä paikkaansa. Uudenmaan ympäristönsuojelupiiri ry:n valitus tästä kaavasta koski nimenomaan kyseistä kiviainestenottovarausta. Valituksen käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa on edelleen kesken.

Edellä mainittujen puutteiden perusteella YVA täytyy todeta keskeneräiseksi, ja arviointia tulee täydentää näiltä osin.

AA:n mielipide

Som ägare till fastigheten Hildelund 8:26 är jag en av de närmaste grannarna till den blivande stenkrossningsverksamheten. Längsmed hela den östra rån går den planerade trafiken till och från stenkrossen, därefter fortsätter vägen genom min skogsfastighet ut mot Brusasvägen.

Med facit på hand, hur det såg ut senaste sommar vid väganslutningen vid Linsvedsvägen och Ukonojantie och NCC:s stenkross vid Oljevägen i Nickby, är jag synnerligen orolig över det kommande stendamm.

Enligt lagens anda skall man tåla lindrigt men (lievä haitta). Men som en småskogsägare, som jag är, har det för mig en stor betydelse om det går fyra gånger mera sågkedjor åt eller om livslängden på min motorsåg förkortas med 50 % p.g.a. att stendamm tränger in över allt.

Därför har jag den frommaste önskan; att vägen saltas och bevattnas med jämna mellanrum och att lastbilarna, som kör med krossgruslass, fuktar lasten innan de lämnar stenkrossen.

För övrigt kan nämnas att tjäder förekommer på området fastän miljökonsekvensbedömmarna inte har råkat se nämnda fågelart.

BB:n mielipide

Inom området som enligt presentationen påverkas av verksamheten häckar bl.a. tjäder, orre, ugglor och spillkråka vilka är listade i bilaga 1 till direktivet 79/409/ETY. Inga åtgärder för att skydda fåglarna har presenterats, utan enbart konstaterats att fåglarna flyr området då de störs av verksamheten.

Ansökarna bör i inget fall tillåtas att gå under grundvattennivån vilket skulle innebära stora risker för grundvattnet som är en begränsad resurs i området. Inga kompensationer kan ersätta ett förstört grundvatten.

I alla händelser bör en noggrann besiktning av vattenbrunnar, värmebrunnar och byggnader företas i området förrän någon verksamhet påbörjas. Tillräcklig säkerhet bör ställas för att säkra att eventuella reparationer utförs.

Ingenting är nämnt om Borgby skogsväg, vilken ansökarna hittills har använt utan att beakta att de aktuella fastigheternas vägrätt baserar sig endast på normal skogsskötsel. Ansökarna bör åläggas att å ena sidan hindra att avfall dumpas på den fortsatta vägen och å andra sidan se till att skogsägare inte hindras i sin verksamhet. Ansökarna bör också kalla till vägmöte för att slå fast de ändringar i väglängd mm. som förorsakas av den avsedda verksamheten.

CC:n ja DD:n mielipide

Olemme rakentamassa omakotitaloa osoitteeseen Brusaksentie 383, 04170 Paippinen (Miilumäki RN:o 13:42), jonka välittömään läheisyyteen on suunnitteilla Lemminkäinen Infra Oy:n ja Vekko Oy:n kiviainesten ottoalueet. Epäilemme että kiviainesten ottaminen ko. alueella haittaa ja häiritsee omakotitaloasumistamme.

Talomme perustuksien alla on vankka peruskallio joka altistuu voimakkailla kiviainesten louhintatärinöille lyhyen 500 metrin etäisyyden vuoksi mahdollisen ottoalueen länsireunaan. Lisäksi omakotitaloomme kuuluvat maalämpö- ja porakaivojärjestelmät, joiden porausreiät sekä niissä olevat laitteistot, mm. maalämmön keruuputkisto altistuvat haitallisille louhintatärinöille ja mekaaniselle rasitukselle, joihin kyseisiä laitteistoja ei ole suunniteltu. Kiviainesten ottohankkeeseen kuuluu myös mahdollinen louhinta pohjavesirajan alapuolelle, jolla on oleellinen vaikutus oman porakaivomme vedensaantiin ja normaaliin toimintaan. Olemme pakotettu- ja käyttämään omaa porakaivoa raitisvetemme lähteenä, koska Sipoon kunta ei tarjoa kunnallistekniikkapalveluita tontillemme tällä hetkellä eikä myöskään lähitulevaisuudessa.

Omakotitalomme välittömässä läheisyydessä omassa pihapirissämme louhoksen suuntaan sijaitsevat koiratarhat. Koiratarhoissa tulee asumaan siperianhuskyja ympärivuotisesti. Ne ovat arvokkaita kilpailu- ja jalostuskoiria jotka vaativat rauhallisen ja häiriöttömän elinympäristön. Koiramme ovat herkkiä räjäytysmelulle, erityisesti räjäytystä edeltävälle kimmeälle varoitussignaalille. Lisäksi mahdollinen kiviainesten murskaus ko. alueilla aiheuttaa jatkuvaa taustamelua, jota vastaan koirilla ei ole mahdollisuutta suojautua, koska ne ovat rodunomaisesti ulkokoiria eikä niillä ole mahdollisuutta lukumääränsä takia olla sisätiloissa. Kilpailurekikoirien hengityselimistö on herkkä ilman epäpuhtauksille, jonka vuoksi mahdolliselta kiviainestenottoalueelta ilman mukana leijailevat pölyhiukkaset ovat haitallisia koirien hengityselimille. Siperianhuskyt aistivat pystykorvillaan helposti ilmanpaineen vaihteluita, joten mahdolliset räjäytyksien aiheuttamat ilmanpaineen vaihtelut ja paineaallot häiritsevät niiden elämää.

Mahdolliselta kiviainesten ottoalueelta kulkeutuva pöly tarttuu talon ulkorakenteisiin ja aiheuttaa ylimääräistä puhdistustarvetta ja kulumista talon ulkopintamateriaaleissa, kuten kattotiilissä ja ikkunapinnoissa. Kiviainesten mahdollinen louhinta, murskaus ja kuljetus aiheuttavat lisääntyntä ja häiritsevää taustamelua. Toinen muistuttajista työskentelee vaativassa ja tarkkaa keskittymiskykyä vaativassa vuorotyössä, jossa vireystilan on oltava korkealla tasolla läpi koko työvuoron. Tämän edellytyksenä on riittävä ja häiriötön uni mihin vuorokauden aikaan tahansa.

Huomattavasti lisääntyvä mahdollinen raskaan kaluston liikenne läheisyydessä olevalla tieverkolla muodostaa haitta- ja vaaratilanteita. Seise-

puuntieltä (Sipoo) tulevat kokonaispainoltaan suuret puoliperä- ja täysperävaunu sora-autoyhdistelmät sekä mahdolliset pelkällä vetoautolla tapahtuvat kuljetukset rasittavat huomattavasti Brusaksentietä (Sipoo) ja Paippistentietä (Pornainen) pohjoiseen päin ajettaessa. Lisäksi mahdollinen Seisepuuntieltä (Sipoo) etelään päin Brusaksentietä (Sipoo) suuntautuva raskas ajoneuvoliikenne aiheuttaa rasituksen lisäksi todellisia vaaratilanteita mutkaisella ja ajoneuvoyhdistelmille kapealla tiellä. Brusaksentie (Sipoo) ja Paippistentie (Pornainen) ovat jo nykyisellään pinnoitteensa osalta erittäin huonossa kunnossa ja tiellä ei ole lainkaan piennarta. Lisäksi tieosuus on erittäin kuoppainen ja mm. keväällä 2010 tietä on yritetty kunnostaa huonoimmista paikoista öljysorapaikkauksella siinä kuitenkaan onnistumatta. Tieosuus on kahdelle kohtaavalle raskaalle ajoneuvoyhdistelmälle hyvin kapea, joten nämä mahdolliset kohtaamistilanteet kuormittavat tienpinnoitteen reunoja huomattavasta. Raskasliikenne kuormittaa Järvenpääntien (tie numero 146 Pornainen) ja Paippistentien (Pornainen) risteystä sekä aiheuttaa mahdollisia vaaratilanteita risteysalueella ja sen välittömässä läheisyydessä. Lisäksi Järvenpääntiellä (tie numero 146 Pornainen) on Paippistentien (Pornainen) risteysalueen läheisyydessä sekä Järvenpään etelään päin ajettaessa jo tällä hetkellä olemassa olevat liittymät joista raskaat ajoneuvoyhdistelmät liittyvät kiviaineskuormineen tielle ja aiheuttavat haittaa muulle liikenteelle.

Esitämme omana mielipiteenämme haittavaikutuksien ja ympäristön kuormittamisen minimoimiseksi mahdollisella kiviainesten ottoalueella sekä sen läheisyydessä seuraavaa. Sekä Mattila II RN:o 30:0 että Honkala II RN:o 28:1 tiloilla sijaitsevien ottamisalueiden pinta-aloja tulisi pienentää jolloin tiloille jäisi enemmän maanotoista vapaata aluetta. Samalla pienentäisi kallion- ja irtomaalajien ottomäärät, jolloin paikalla suoritettava louhintaa ja murskaus sekä maa-ainesten pois kuljettaminen vähenisi sekä vaikutus lähialueen ympäristöön ja asutukseen pienentäisi. Maa-ainesten ottoaikaa tulisi myös lyhentää, mikä osaltaan pienentäisi haittavaikutuksia. Brusaksentie (Sipoo) ja Paippistentie (Pornainen) Seisepuuntien (Sipoo) risteyksestä pohjoiseen tulisi peruskorjata ja levittää raskaalle ajoneuvoille soveltuvaksi. Paippistentien (Pornainen) ja Järvenpääntien (tie numero 146 Pornainen) risteysalueen näkyvyyttä Järvenpään suuntaan tulisi parantaa mm. metsänhoidollisin keinoin. Brusaksentien (Sipoo) ja Seisepuuntien (Sipoo) risteysalue on pahassa katvealueessa, jolloin hitaasti kiihdyttävä ja tai tyhjänä mahdolliselle ottoalueelle kääntyvä raskasajoneuvo aiheuttaa vaaratilanteen muille tienkäyttäjille. Tämänkin risteysalueen näkyvyyttä olisi parannettava mm. metsänhoidollisin ja tien levittämisen sekä perusparantamisen mahdollistamisin keinoin. Myös risteysalueen valaiseminen katuvaloin lisäisi turvallisuutta pimeään aikaan tapahtuvissa kuljetuksissa. Nämä tieverkkoon suoritettavat parannustyöt parantaisivat osaltaan liikenneturvallisuutta myös meidän muiden tienkäyttäjien keskuudessa. Mahdollinen pienikin vaikutus alueen pohjavesiin ja erityisesti porakaivojen toimintaan ja vedenlaatuun tulisi selvittää tarkasti sekä mahdollisissa ongelmatilanteissa

hankkeista vastaavien Lemminkäinen Infra Oy:n ja Vekkox Oy:n tulisi kustantaa täysimääräisesti omakotitalomme liittymisen Sipoon kunnan vesijohtoverkosto.

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MUUTOKSENHAKU

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Laki valtion maksuperustelain 1 ja 8 §:n muuttamisesta

Valtioneuvoston asetus (1097/2009) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2010.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.